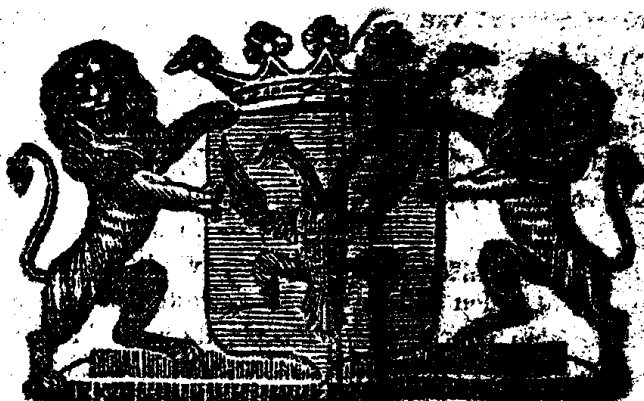

A^o. 1827.

ARNHEMSE

Dingsdag

COURANT.

den 2 Januarij

OVERZICHT DER VOORNAAMSTE GEBEURTENISSEN
DES JAARS 1826.

Zoo is dan nu weder een jaar ten einde geloopt: een jaar vol rouwe voorvelden, vooral in ons Vaderland: doch over 't geheel van vrede en rust. Is het menschedom daarin vooruitgegaan of verachterd? Heeft de zon van verlichting daarin meer en meer hare weldadige stralen verspreid? Is de spanning tusschen de volken en sommige regeringen, tusschen de belangen der ministers, tusschen vrijheid en despotismus, christendom en den *Islam*, — is deze spanning toe- of afgenomen, en welken uitslag schijnt de zaak te zullen nemen? Wij zullen zien.

Over 't algemeen heeft de vrede de welvaart der natien doen toenemen, kunsten en letteren, vooral echter de wetenschappen bloeiden. Met een' verbazenden, waarlijk bewonderenswaardigen spoed, nam de toepassing der werktuig-, der scheikunde en andere gedeelten der wis- en natuurkundige wetenschappen op het gemeene leven toe. Hoe vermenigvuldigde zich de werking van stoom, van gaz-licht, van andere, door den mensch naar zijnen wil geleide natuurkrachten? Het is een verheven schouwspel, te zien, hoe den mensch, als door de Godheid met eenen vonk van haar hemelsch vuur bezielde, heerschappij voert over de stof; de stof, die echter velen in onze dagen, met meer stoutheid dan vroeger, als liet eenige wezen, als met *eigene* krachten tot wereldschepping voorziet, durven voorstellen. Die dwazen! Hoe kan dan de mensch, de stoffelijk kleine en nietige mensch, over hunne Godheid gebied voeren? En deze lijdelijke, slechts tot gehoorzamen vaardige stof zou het Heelal, zou den mensch zelve voortgebracht hebben!

Maar deze mensch, die in onze dagen zijn, hem door de Godheid als haren stedsheer verleende gezag over de beneden hem liggende schepping zoo krachtiglijk handhaaft, — de beschaafde mensch, die het gebied zijner kennis tot in het hart van *Africa* uitbreidt, en daar met verwondering eene andere beschaving, dan de zijne, maar toch niet ontbloot van kennis over *Europa*, — ontmoet, deze kan niet langer meer als lastdier door eenige weinige, worden behandeld. Naar mate de omkreding groeter was, drakte ook de ijzeren hand van het geweld zwaarder op de ongelukkige *Europeanen* der vroegere eeuwen. De roovers, de *CARTOUCHES* en *SCHINDERHANNISSEN* der middeleeuwen, die zich *Edelen*, *Barons*, en somtijds *Ridders* noemden, konden zelve niet lezen, noch schrijven, en regeerden over een volk van geheel ongeletterde slaven. Tegenwoordig breidt zich het schoolonderwijs meer en meer uit, en wordt meer en meer doelmatig, hetzij nu in den geest *ouder* scholen, hetzij van die van *LANCASTER* of *PESTALOZZI*. Doch iemand, die lezen kan, is ook niet langer geschikt, om een kruipende slaaf te zijn. Hij leert zijne plichten kennen, en zal dus niet oproerig worden tegen zijne wettige Overheid; maar dan eischt hij ook, dat die Overheid haren *plicht* doe. Hij wordt in het Christendom onderwezen, hetwelk de *wet der vrijheid* is. Deze *vrijheid* wordt nu wel in den Bijbel in eenen anderen zin dan de staatkundige vrijheid genomen, maar de verheffing des gemoeds, de adel der ziel, die een juist gevoel van onzen hoogen aanleg en bestemming moet voortbrengen, is toch strijdig met onderdrukking aan de eene, en een slaafschen geest aan de andere zijde. Ook is inderdaad (en dit jaar heeft daarvan op nieuw meer dan een voorbeeld opgeleverd) in vergelijking met vroegere duistere eeuwen, het staatsbestuur, zelfs in willekeurige regeringen, aanmerkelijk zachter, de doodvonnissen minder, de Vorsten over 't algemeen toegankelijker, dan in vroegere tijden. Doch de *beginnselen*, dat men allen invloed des volks moet wèren, alle ontwikkeling der vrijheid van denken, spreken en schrijven tot in de kiem verstikken, en haar dus bij de bron, het onderwijs op de Hoogeschoolen, moet stoppen, als in ons vaderland met de welvaart en het vertier der branderijen geschiedt, door alles te bespieden en te beloeren; dit heillooze stelsel wordt met meer onbeschaamdheid dan ooit, zelfs aan *Duitsche* Hoogeschoolen, gepredikt: (waarvan wij onlangs een treffend staaltje hebben gegeven). De Volken blijven echter in rust. De laster moge het algemeene verlangen naar meer stellige waarborgen der burgerlijke vrijheid *demagogie* en *revolutiegeest* noemen: — geen zweem van oproer of misdadige pogingen heeft, ook in het afgelopen jaar, weder de volken (om dit woord eens, in tegenoverstelling tegen de ministerien, te gebruiken) onteerd; — een voorbeeld uitgezonderd, waarvan wij straks zullen spreken, doch hetwelk geheel en uitsluitend in den *militaire* stand te huis hoort.

Maar daarom heeft toch de volksgeest niet nagelaten, zeer luid te spreken, en met *daden* te toonen, dat hij de staatkunde wraakt der ministerien, die, op den naam der vorsten, in de *assurantie-compagnie* hunner voorregten, onder de firma van het *Heilige Verbond*, zijn getreden. Deze heeren meenden, dat voor het bestaan dier compagnie de welvaart van een huis, dat om verschillende redenen niet met name in de firma werd opgenomen, nogtans onmisbaar was. Dit huis was geen

...den de Groote Turk, smits overoude tijden, de *Christenheid*, tegen wiens gewaltigheden en de *Pacta*, die het *geestes* nog al tamelijk oneens waren) te gelijk met kracht te verheven, en de *Christenheid* zochten op te wekken. Deze magendheid, volgens den heer vorst VAN METTERNICH, een voorbeeld van staatkundige wijsheid en gematigdheid, en de bevelvoerder der Hooge Porte, de barbaar IBRAHIM, die, volgens echte berichten uit *Griekenland*, die wij gezien hebben, alles in *Morea* te vuur en te brand overwoest, en de *Wittelingen* tusschen de *Wittelingen*, in de held, het *ideaal* van den *Oostenrijkschen Beobachter*, het blad, met METTERNICH's kanselarij geschreven. Daarom neemt ook *Oostenrijk*, het ijverigste lid der firma, in de ondernemingen van *Turkije* en *Egypte* tegen *Griekenland*, het werkzaamste aandeel; en zendt eenen vlootvoogd, den marquis PAULUCCI, als eenen tweeden *Kapudan-Pacha* naar den *Archipel*, om de *Grieken* der eilanden op de onverantwoordelijkste wijze te kwellen, en hunne magt te verlammen, opdat zij den geliefden *Turk*, den dierbaren IBRAHIM, toch geen leed zouden doen. — Geene mogendheid van *Europa* keurt openlijk deze staatkunde af, geene mogendheid belet, — velen integendeel begunstigen den overvoer van troepen, menden en krijgshoofden, met *Europische*, met christen-schepen uit *Egypte* naar IBRAHIM, om de *Oostersche Christenen* tot wanhoop te brengen, of tot de orde slavernij te dwingen.

Tegen deze staatkunde, deze handelwijze nu, verzet zich de *algemeene volksgeest* in *Europa*. Overal, ook in ons vaderland, worden commissien opgericht ten voordeele der ongelukkige *Grieken*, om hen van levensmiddelen te verzorgen, hunne gevangenen, (meest vrouwen en kinderen, want de mannen vinden geene genade voor de sabel der *Turken*) los te koop, en hunne edele wonden te stelpen of te verzachten. De commissien van *Londen*, van *Parijs*, munten uit. Maar ook in *Pruisen* dringt de stem der menscheijkheid, de algemeene stem der volken, door. De Koning — eere hebbe zijn hart! — luistert meer naar die stem, dan naar de (gewaande) belangen der firma, waarin hij is medegeslept. Hij geeft volle vrijheid, om gelden voor de *Grieken* te verzamelen, en met eene schaars, elders geëvenaarde geestdrift, hooren zijne onderdanen die stem van den hoogsten ambtenaar tot den dagloonen *Wittelingen* tot de rieten stulp, worden opgezagen voor de dappere strijders voor God, vrijheid en vaderland ingezameld. Maar dit is het niet alleen. Een ander *Duitsch* vorst — een *constitutioneel* vorst — gaat nog verder. De nieuwe Koning van *Beieren* werkt zelf mede ten behoeve der *Grieken*, hij vergunt niet alleen, hij moedigt die hulpe zelfs aan; en kundige bevelhebbers zijner troepen voegen zich, met zijn verlof, bij de *Hellenen*. In *Frankrijk* is ten dien aanzien geen onderscheid tusschen *liberalen* en onafhankelijke Koningsgezinden: CHATEAUBRIAND en BENJAMIN CONSTANT zijn hier broeders, en slechts eenige veiledienaars van het ministerie, (de schrijver der *Etoile* enz.) durven het wagen, den *Grieken* te benadeelen, niet, door hunne zaak te belasteren, (dit wagen zelf zij niet), maar door hunne onderlinge verdeeldheden en gelede nadeelen, hoog te doen klinken en aanmerkelijk te vergrooten. De voortreffelijke EYNARD put zich uit in hulpmiddelen, om de *Grieken* den afgesmeekten bijstand te verschaffen, om hunne grijsaards en zoortjes aan hongers en zwaard, hunne meisjes en vrouwen aan erger dan hongers of zwaard, aan de beestachtige lusten der *Barbaren* te onttrekken, en is het niet een verheven schouwspel, deze schepen met levensmiddelen, geld ter loskoop van gevangenen en geneesmiddelen voor de gekwetste lijdens bevracht, deze weldadige uitrustingen, niet van eenige mogendheid, maar der weldadigheid van bijzondere personen, — te midden der *Oostenrijksche* bondgenooten van den *Sultan* te zien doorzeilen, om, in spijt van het *Heilig Verbond*, de rampen te lenigen, waardoor dit Verbond de *Grieksche* natie in den afgrond wil storten?

Maar, bij den besten wil, is het niet mogelijk geweest, alle deze rampen te keeren. *Missolonghi* is bezweken, en met dien val geheel westelijk *Griekenland*. Doch hoezeer heeft de verdediging dezer vesting het *Grieksche* volk weder doen rijzen, in de oogen van elk die gevoel heeft voor het groote en edele! Is er in de oude *Grieksche* geschiedenis één trek, welke die dezer helden overtreft? zij wèren, met een onevenredig klein getal, vijf maanden lang de geheele, door kundige *Europische Renegaten* bestuurde magt van den Pacha IBRAHIM af; doen storm op storm mislukken, en de magt van STAMBOUL en *Egypte*, vereenigd, stuiten op deze kleine, eerst sedert eenige jaren bekende verschansing. Maar tegen den hongers is geen moed bestand; door den raad zijner gediensdige *Europische* vrienden, heeft de barbaar aan de helden den weg ter zee afgesneden, maar aan overgave is daarom toch niet te denken. Neen! nu wijdt een gedeelte van hun, met hunne vrouwen en kinderen, zich aan den dood; terwijl de anderen zich met het zwaard eenen weg banen; dwars door het heil der belegeraars doen die eerbiedwaardige slagtoffers zich zelve, maar met hen eene menigte *Turken*, en de wallen der lang verdedigde stad, in de lucht vliegen!

Het is ook niet te ontkennen, dat deze heldendaad eene groote uitwer-

king in *Europa* gedaan, en alleen misschien de vereelde borst van eenen METTERNICH heeft onbewogen gelaten. Sedert dien tijd toch dagteekent zich de meerdere begunstiging der goede zaak door verscheidene *Duitsche* hoven. *IBRAHIM* zelf is daardoor zoo verzwakt geworden, dat hij geene verdere kans op eenig versterkt punt meer heeft durven wagen; maar slechts, gelijk de *ATYLA'S* en *Tamerlans* van vroegere dagen, plundert, slaakt, en verwoest.

Terwijl de borlog dus kwijnt, schijnen de *Europische* mogendheden eenige pogingen te willen doen om *sultan* MACHMOUD tot reden te brengen. Doch zij hebben het gunstigste oogenblik daartoe laten voorbijgaan, een oogenblik, toen die despoot (helzij uit eigene beweging, hetzij op aanrading zijner vrienden), de aloude krijgsmagt der *Janitsaren* afschafte, en bij honderden te gelijk in zee deed werpen, eer hij nog andere krijgsmagt bezat. Toen had men slechts voor te schrijven; thans, nu de magt des *sultans* allengskens toeneemt, zal dit meerdere moeilijkheden bevatten. Immers, hoezeer men de wreedheid van MACHMOUD, die zijn eigen volk zoo min spaart als de *Grieken*, moge verfoejen: eene zekere mate van geestkracht, onverschrokkenheid en ijzeren volharding, te midden der grootste moeilijkheden, kan men hem toch niet ontzeggen, en gelukt hem zijn ontwerp ten volen — slaagt hij in het verwinnen eener aanzienlijke, op den *Europischen* voet gewapende, krijgsmagt, die in *zelmansche* dweepzucht met geregelde krijgstuicht vereenigt, dan heeft *Europa* toe te zien, dat het beleg van *Wenen* niet herhaald worde! — *Rusland* is de eenige mogendheid, die van deze crisis bij de *Ottomanen* heeft gebruik gemaakt, door zich eerst bij voorloopige onderhandelingen te *Konstantinopel*, daarna te *Ackerman*, op *Moldavia*, *Wallachije*, en *Servie* bijna gelijke regten, als de *Porte* zelve te verzekeren. Over 't algemeen heeft de nieuwe Keizer eene kracht ontwikkeld, die in hem een meer dan dagelijkschen alleenheerscher doet voorzien, en hem te meer tot eere strekt, daar zij met gematigdheid verzeld ging. Men heeft dit jaar wel het onderscheid tusschen eene *Christelijke*, al is het dan ook willekeurig bestuurden staat, en eene *Muzelmansche* despotieke regering gezien. De zamenzwering tegen Keizer NICOLAAS, in het leger gebrouwen, was gewis van meer vooruitziende gevolgen, dan het misnoegen der *Janitsaren*. En nu vergelijkte men de straf der misnoegden in *Rusland* en *Turkije*? Daar, slechts een gering getal der misdadigsten met den dood, de overigen met kortere of langere ballingschap gestraft, hier doodstraffen bij duizenden, en bijna geheele uitroeiing der krijgsmagt waarvan toch slechts eenige schuldig waren! — En vergeelken wij dan, hoe twee broeders, waarvan de een door het regt der eerstgeboorte, de ander door den wil van zijn voorganger, tot de heerschappij over het grootste rijk der wereld bestemd was, elkander die heerschappij niet betwisten, maar aan elkander zelfs schijnen op te dringen, (dit moge enkel welveogelijkheid zijn, het is toch een edele welveogelijkheid) wanneer deze broeders zelfs, althans voor het oogenblik, vrienden blijven, en geen schok de verheffing van den jongeren vergezelt. (immers de zamenzwering hing van andere oorzaken af) zoo moeten wij de heerschappij beschouwen en het Christendom zegenen; hetwelk zulk een treffend tegenbeeld tegen *Mohammedaansche* barbaarsheid, in naburige gewesten, op bijna denzelfden tijd, en onder het zelfde rijk der willekeur, opvoert.

De nieuwe Keizer, niet tevreden met *Turkije* de kracht zijner bezettingen te doen gevoelen, en misschien beseffende, hoe noodig het zij, het misnoegde krijgsvolk bezigheid te verschaffen, heeft ook met nadruk den aanval van *Perzie* door de wapenen weten af te wenden. Dat Rijk, waar geweld en tirannij, volgens de jongste berigten, ten top geklommen waren, heeft nog de dwaasheid gehad, den *Russischen colossus* te tergen en te braveren, door eenen aanval op de in 1813 afgestane gewesten. Doch reeds zijn de *Russische* wapenen aan alle kanten zegevierend, en hoogst waarschijnlijk zal het verlies van nog meer vruchtbare gewesten aan de *Kaspische* zee daarvan voor *Perzie* het gevolg zijn.

Niet enkel aan deze zijde moeten *Azie's* despotieke regeringen wijken voor *Europische* wapenen en *Europische* krijgskunst. De Koning der *Birmans* in *Ooster-Indie*, die onvoorzigtiglijk de *Britsche* renzenmagt had getergd, ziet zich door dezelve besprongen, en genoodzaakt, een goed gedeelte van zijn gebied af te staan. Zoo breidt zich *Engelands* *Indische* Rijk tot ver over den *Ganges* uit, en begint *China*, (zelfs het eigenlijk dus genoemde *China*) te naderen: terwijl *Rusland*, aan de *Perzische* zijde magtig geworden, voor het Rijk van zijnen tegenwoordigen Bondgenoot aan de Noordwestzijde wel een min welgevalig nabuur kon worden. Wat zullen de gevolgen van een en ander zijn? — Doch keeren wij naar *Europa* terug.

Terwijl *Frankrijks* ministerie, door monniken-geest beheerscht, door de congregatie ten onder gebracht, de raadgevingen van grijze vrienden der monarchie versmaadt, de kloosters bij menigte herstelt, de *jezuïten* te voorschijn roept, en de *missionarissen* vrijheid geeft, om de Godsfienstigheid aan te vuren; — terwijl het zich dus vrijwillig moeite geeft, om eenmaal zoo gelukkig te worden als *Spanje* thans is, — en alle zijne achtung en gewigt in *Europa* begint te verliezen, — verheft zijn mededinger, *Engeland*, zich door een verstandig bestuur, en de kracht van het algemeen gevoelen. Dat bestuur had in den beginne des jaars door eene geweldige handel-crisis, het gevolg van overspanning, zekerlijk eene hachelijke taak. Doch het is die moeilijkheid met eere te boven gekomen, zonder zijn beginsel van vrijer handel opgegeven te hebben, integendeel is hetzelfde door de schorsing der *Korenwetten*, nog aanmerkelijk uitgebreid, en daardoor de ellende van den gemeenen man aanmerkelijk verligt, terwijl de graanmarkten van het vaste land daardoor eene nieuwe levendigheid hebben erlangd. Maar terwijl de *Engelsche* minister het ellendige *Spanje*, hetwelk aan regeringloosheid, aan alle rampen van burgeroorlog, priesterdwang, *inquisitie*, (zonder naam maar met de daad)

werkeloosheid, gebrek en vervolging der nog gegoede en weldenkende burgers ten prooi is, en door *Frankrijk* als een zwakken en armen, maar lastigen en kregelen pupil moet worden in orde gehouden, — bevordert *Engeland* de vrijheid der Nieuwe Wereld, en de *Spaansche* volkplantingen in dezelve, *Engelsche* burgers doen mijnen ontginnen in *Mexico*, om zoo doende hun vaderland met de ruimste schatten van edele metalen te verken; — in alle koopsteden van *Mexico*, *Columbia*, *Peru*, *Chili* en *la Plata*, vindt men *Engelschen*, en eertlang zal de geheele handel dier rijke gewesten in hunne handen zijn. Al zijn zij dan ook nog niet geslaagd, de rust aldaar volkomen te herstellen, al heeft zich *PAEZ* in *Columbia* aan het hoofd eener partij gesteld, die een bondgenootschap, geene centrale regering begeert, al is nog *Brazilie* met *la Plata* of *Buenos-Ajres* in oorlog, die twist zal waarschijnlijk door de komst van den magtigen *BOLIVAR*, (die thans in *Peru* tot *Dietat* benoemd, en aan eene gevaarlijke zamenzwering ontsnapt, met verdubbelde magt terugkomt,) spoedig worden beslecht. *Buenos-Ajros* en *Brazilie*, voor geen van welke de oorlog eenige de minste voordeelen heeft opgeleverd, zullen wel eertlang onder *Britsche* bemiddeling vrede sluiten: — althans van den invloed van *Engeland* op het *Brazilische* keizerrijk, levert dit jaar weder een treffend bewijs op. Of zou de constitutie, die Keizer *PEDRO* aan zijne nieuwe onderdanen in *Portugal* geschonken heeft, grootendeels het gewrocht zijn van *Engelschen* invloed? Zou het verlicht en schrander brein van *Canning* daaraan geheel vreemd zijn? Dit is te minder waarschijnlijk, wanneer men bedenkt dat *Spanje* zich in 1823 had kunnen redden, wanneer het volgens *Engelands* voorslag, zijne toenmalige, wat al te democratische constitutie, door eene kamer der pairs had getemperd. *CANNING* heeft dus nu waarschijnlijk in *Portugal* gedaan, wat hem toen in *Spanje* mislukt is, en de ongemeene veerkracht, waarmede hij zich nu tot handhaving dier staatsregeling wapent tegen de muitelingen, die, naar *Spanje* gevlugt, de vlammen dier Hel ook naar hun Vaderland willen doen overslaan; — dit alles getuigt wel onzes inziens, dat de *Britsche* staatkunde aan *Portugals* nieuwe grondwet niet geheel vreemd is geweest. De spoedige, ijverige en krachtdadige hulp, aan die grondwet door het ministerie geschonken, zal gewis niet te laat komen, om haar tegen die onverlaten, welke de staaten van hun eigen vaderland in kelen leggen, te beschermen. Of het *Spaansche* ministerie, bij hetwelk de schandelijkste grondbeginselen zich met de hoogst mogelijke domheid en onberadenheid paren, — nog andere gevolgen zijner aanmoediging van dien opstand zal ondervinden, dan beschaming, teleurstelling en bespottling van geheel *Europa*, en verdiende berisping van *Frankrijk*, ligt in den schoot der toekomst verborgen. Mogt deze crisis het middel zijn ter bevrijding van *Spanje* uit de klauwen der zich noemende *Apostolieken*, *Frankrijk* zelve zou wijs doen, daartoe de handen te leenen, ten einde zich een anders dreigenden oorlog, waarin *Spanje* het medeslepen kon, te besparen, en tot herstelling eener wijze constitutie!

Doen herzij de zaken op oorlog uitloopen, of zich (geen dan te waarschijnlijk) vreesen te weeten tot vrede, om *Frankrijks* verband, hetwelk met geene der strijdende partijen in verband staat, zal zich wel in de zegeningen des vredes kunnen blijven vasthouden. — Onder de schandw van eenen beschermenden troon, waarop een vakklevend en echt *liberaal* Koning den scepter zwaait, onder het gebied eener grondwet, die even zeer toemeloze volksheerschappij als willekeurige Alleenheerschappij of ministeriele oligarchie verbant, vertegenwoordigd door mannen, die door pligtbesef gedreven, geene wet bekrachtigen, dan die na rijp onderzoek voor het volk nuttig, en van behoorlijke, vereischte bewijstukken voorzien is, — bloeiend door kunsten, wetenschappen, landbouw, nijverheid, en met de hope, om ook nog eens, wanneer alle beletselen zullen zijn opgeheven, door den handel te bloeien — heeft *Nederland* waarlijk alle grondstoffen van voorspoed en hulpmiddelen tot volksgeluk in zich zelve. Doch een treurige ramp — in de gevolgen mischien nog noodlotiger, dan de overstroming des vorigen jaars — eene vernielende ziekte, heeft onze noord-oostelijke gewesten getroffen, en sommige gemeenten derzelve bijna ontvolkt. Het koele jaargetij moge haar nu doen ophouden; mogt niet de terugkomende zomer de smetstof, door het rampzalige oopenpakken der lijken in de kerken zamengebracht, maar al te zeer ontwikkelen, en in *Groningen* jaagende epidemien veroorzaken! Mogt deze droevige ondervinding de regering eindelijk nopen, om dien roest der middeleeuwen, het begraven in de kerken, van onzen anders zoo gelukkigen maatschappelijken staat af te wischen! en mogt *Nederland* zich in dit jaar even zeer in *physieke* welvaart verblijden, als het zich in zedelijke en verstandelijke voorregten boven de meeste volken des aardbodem verheffen!

GEDACHTEN BIJ HET EINDE VAN HET JAAR 1826.

Daar broemt de laatste slag — de Jaarkring is verloopen,
Gesloten voor altijd — hij zink bij de eeuwen neer,
Geen croesus kan met goud zijn wederkeeren koopen —
Vergeefs hem na gestaard, wij zien hem nimmer weer.

Neen, nooit zien wij hem weer, — Zijn vreugde en zijn genieten,
De zaalge hoop die hij eens voor ons deed ontstaan,
De zilte tranenvloed die zijne smart deed vlieten,
Zijn bitter en zijn zoet — is als een droom vergaan.

Hoe luttel is 't genot aan zulk een jaar verbonden,
Voor hem die zijn geluk steeds in de toekomst ziet!
Het schijnt hem eeuwigheid en duurt slechts weinig stonden,
Daar hij naar vreugde jaagt, die hem gestaag ontvlieft.

Een nieuwe kring breekt aan en doet zijn hoop herleven;
Doch is nog nauw gekend, of, snelt als schaduw heen,
En altijd blijft zijn vreugd nog als een dwaallicht zweven —
Het jagen naar genot is zijn genot alleen.

Maar hij, die vreugde en rust, ter aller tijd kan vinden,
Zuigt even als de Bij, uit elke bloem geluk —
Een welbesteede tijd mag hem aan 't leven binden; —
Hij smaakt in voorspoed heil en lachen in druk.

De dag vermeerdert steeds den last der bezigheden,
Maar aan verademing is de avondstond gewijd;
De nacht hernieuwt zijn kracht, en, met zijn lot te vreden,
Kent hij de ellende niet van dwaze leedigheid.

Hij schat geen aanzijn dan, met zorg en vreugd doorweven,
En rijk in wisseling is ieder dag en uur:
Zijn geest blijft onvermoeid, nu laag dan hooger zweven,
En vindt zijn beeldnis in de werking der natuur!

O! Moet in Nederland steeds vlucht en arbeid wonen,
Dan zoude ons ieder jaar een rijke aanwinst toonen,
Een burgerdeugd en trouw, als die der vaderen rein.

Dan zou, met zulk een Vorst, op wien wij dankbaar bogen?
Die aan des volks geluk geheel zijn leven wijdt,
Het dierbaar Vaderland zich meer en meer verhoogen,
In roem van nijvre kunst en reine zedelijkheid.

Dan zouden we eenen schat voor d'eeuwigheid vergaren
Aan 't nakroost rijpe vrucht van al ons zwoegen bien
En op 't volbrachte werk aan d'eindpaal onzer jaren
Met dankbaarheid aan God vol blijdschap nederzien.

Amhem V. E.

LONDEN, den 27. December.

Wij hebben dagbladen uit Batavia ontvangen, welke tot den 6. September loopen. Volgens de tijdingen en de officiele stukken, welke daarin voorkomen, schijnen de opstandelingen, wegens hunne menigte, dikwijls in staat geweest te zijn, om aan de Nederlandsche troepen niet voordeel slag te leveren; en, naar luid van bijzondere brieven, vreesde men dat deze opstandelingen, voor de aankomst van versterking, voet zouden winnen. In de maand Julij jl., werden de beide voogden van den sultan met hun gevolg door de opstandelingen gevangen genomen en om het leven gebracht.

De commandant van de Engelsche troepen, generaal majoor van Geen aan den luitenant gouverneur generaal, d. d. 29. Julij, houdende verslag van zijne bewegingen op den 17. en 20. in de omstreken van Katjebon, waar hij eensklaps omsingeld werd en zich van alle kanten zag aanvallen. Des anderen daags morgens, waren de opstandelingen verdwenen; intusschen oordeelde de generaal het voorzigtig af te deinszen. Een ander rapport van denzelfden generaal zegt, dat zijne troepen door den vijand onophoudelijk vervolgd werden.

Volgens een rapport van den majoor van Geen, is de commandant van de Engelsche troepen, generaal van Geen, door de opstandelingen gevangen genomen, en om het leven gebracht. De commandant van de Engelsche troepen, generaal van Geen, is door de opstandelingen gevangen genomen, en om het leven gebracht. De commandant van de Engelsche troepen, generaal van Geen, is door de opstandelingen gevangen genomen, en om het leven gebracht.

Volgens de jongste tijdingen, was *Diepo Negaro* nabij *Bedojo*, en de bezetting van *Gamping* was naar *Djojo* teruggetrokken, als niet sterk genoeg zijnde, om eerst gemelde vesting te verdedigen. Daar de troepen door de onderscheidene gevechten zeer zijn ingesmolten, moest een groot gedeelte van de militaire dienst door de kooplieden van Batavia, verrigt worden, die zeer naar hulp uit het moederland verlangen.

PARYS, den 28. December.

De ultras hebben zich in de zitting van de kamer der afgevaardigden, waarin is beraadslaagd over het adres in antwoord op 's Konings aanspraak, zeer sterk tegen Engeland uitgelaten en deszelfs staatkunde afgeschilderd als in strijd met de maatschappelijke orde. Anderen hebben voor de Portugeesche rebellen gepleit, en don *Pedro*, Koning van Portugal, het regt betwist om aan dit land eene constitutie toe te staan. Nog anderen hebben den minister van buitenlandsche zaken aangevallen en dezelve verweten, dat hij zich tot aanklager van Spanje en pleitbezorger van Engeland gemaakt had. Van den kant van het ministerie is aangekerkt, dat Frankrijk aan de zijde van de grootste mogendheden is, welke allen hebben erkend, dat de handelwijze van Engeland in de zaken van Portugal regtmatic is. De heer *Villele* heeft verworven, dat het adres naar zijn zin is ingerigt geworden en de oorlogskreet van de ultra's, die voor als nog buiten gevolg. Of zij niet later in hunne oogmerken veranderen, kan niet beslist worden. Men herinnert zich

hierbij, dat de heer *Villele* ook eerst den laatsten oorlog in Spanje heeft tegengehouden, maar eindelijk toch heeft moeten toegeven.

— De graaf *Montlosier* heeft een verzoekschrift aan de Kamer der pairs ingediend, strekkende, om de uitvoering der wetten van den staat tegen de Jezuiten in te roepen. Men verzekert, dat dit verzoekschrift, met eene memorie van toelichting, eerlang zal worden gedrukt. Het schijnt dat de heer *de Montlosier* hetzelfde niet aan de kamer der afgevaardigden heeft toegezonden.

— Een dagblad meldt het volgende:

» Te *Villa-Real*, (Portugal) waar de markiesinne *van Chaves* woont, heeft het volk, bij het vernemen dat don *Miguel* de constitutie had bezworen, deze dame tot Koningin uitgeroepen, onder de naam van *Emanuel II*. De markiesinne heeft zich dit laten welgevalen. Op eene andere plaats heeft men den infant don *Carlos* van Spanje als Koning uitgeroepen.

— Een brief uit Lissabon van den 10. December behelst het volgende:

» De Koningin heeft onderscheidene pogingen gedaan, om met eenige van hare aanhangers te ontvlugten; dezelve mislukt ziende, heeft zij aan de regerende Prinses den volgenden brief geschreven. » Ik wil en beveel, dat gij morgen zonder fout de gardes, zoo infanterie als cavalerie, van voor mijn paleis wegneemt. Ik wil vrij handelen. »

Men verzekert, dat de heer *van Damme* (minister van financie zaken) genoegzaam tegen zijn zin in de kamer der pairs de verklaring omtrent de zaken van Portugal heeft gelezen. De heer *de Villele* heeft hem die woordelijk te hebben opgegeven, en door den naam des konings in te roepen zijn ambtgenoot te hebben doen buigen.

— De graaf van *Villa-Real*, benoemd Portugeesche gezant bij het Spaansche hof, is te Lissabon teruggekeerd. In de kamer der pairs zitting genomen hebbende, heeft hij van zijne onderhandelingen met het Spaansche kabinet verslag gedaan, en onder anderen gezegd, dat hij bij de vreemde ministers had aangedrongen, ten einde met hem het uitruyren der wapenen van de opstandelingen te bewerken, al mogten zij nog geene stellige instructien te dien opzichte van hunne hoven ontvangen hebben; dat de ambassadeurs van Frankrijk en Rusland dadelijk, namens hunne souvereinen de wettigheid van de nieuwe Portugeesche regering hadden erkend: maar dat niets in staat was geweest, om het Spaansche kabinet tot een gewenscht besluit te brengen, en hetzelfde hem in zijne hoedanigheid niet had erkend.

De graaf zeide vervolgens: » Het is niet twijfelachtig of er zijn geheime bevelen aan de Spaansche bevelhebbers op de grenzen gezonden; men heeft mij stellig verzekerd, dat dezelve door den minister *Calomarde* zijn gegeven; alles wat ik weet, is, dat hij zeer tegen onze nieuwe instellingen ingenomen was. »

De heer *de Villa-Real* eindigde met deze merkwaardige woorden: » Het voegt mij niet te beoordeelen in hoe verre de vreemde gezanten hunne last hebben vervuld; maar ik mag niet nalaten op te merken, dat hunne stilzwijgen in zekere gevallen, en hunne onverschilligheid in andere, onheilvolle gevolgen hebben gehad. »

— Een dagblad meldt het volgende: » Men verzoekt de Kamer der pairs, om de zaak van de ambassadeurs van Frankrijk en Rusland te nemen. De gewigtigste oorzaken is de staking der vijandelijkheden tusschen de Turken en Hellenen, en men gelooft, dat zulks reeds een belangrijke zaak is. »

TWEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL.

Nader verslag der Zitting van den 22. December.

Geen der dagbladen, meldt men ons, heeft tot dus verre een nauwkeurig verslag gegeven van hetgeen in deze zitting door leden der kamer, in de *Hollandsche taal*, is voorgedragen. Men acht het niet onbelangrijk, ten minste eenige dwalingen te herstellen, eenige gapingen aan te vullen en aan het publiek een kort verslag, voornamelijk der *Hollandsche adviezen*, in deze belangrijke zitting uitgebragt, hier mede te deelen.

De minister van financiën had, bij het door Z. Exc. aan de vergadering voorgelezen stuk, onder anderen gezegd, dat de provincien *Utrecht* en *Holland*, welke bij de bedoelde zee- en rivierwerken wel het meeste belang hebben, hadden aangeboden in de kosten daarvan te deelen.

De heer *van Utenhove van Heemstede*, gedeputeerde voor de provincie *Utrecht*, antwoordt hierop, in de landtaal, dat hij het wettig niet zoude gevraagd hebben, indien de minister van financiën niet gezegd had dat die provincie had aangeboden om de kosten van de zee- en rivierwerken te helpen dragen. Ik ben onderrigt, zegt de redenaar, dat deze bedragen veel eer zijn aangevraagd dan aangeboden. Ik ben daarenboven overtuigd dat de dijken, tot welker verhooging men gelden vraagt, zich in den best mogelijken staat bevinden; ik kan dus de voorgestelde kosten niet goedkeuren; en zal tegen de wet stemmen, ten zij de minister mij nadere ophelderingen mogt geven.

De heer *Lyclama à Nyholt* zegt dat hij zich ook in de onaangename verplichting bevindt om tegen de wet te stemmen, welke de kosten voordraagt voor zee- en rivierwerken, wier nuttigheid en noodzakelijkheid niet genoegzaam is bewezen.

In de avond-zitting heeft de heer *Donker Curtius* (in de Fransche taal) zich nader verklaard en gezegd, dat hij voor de wet zoude stemmen, na de nadere ophelderingen door den minister gegeven, waaraan nog wel iets viel aan te merken, maar die, van eene andere zijde, veel geruststellends aanboden, daar zij de verzekering gaven, dat men te stemmen voor de kosten der rivier- en zee werken voor 1827, men zich niet voor het vervolg verband.

De heer *G. G. Clifford*, (in de landtaal) ontwikkelt nader zijn advies,

het vorige dag uitgebragt, wegens de afdamming van het Y en wegens het kanaal van Marken. Hij wederlegt hetgeen door den heer Barthelémy, bij afwezigheid van den minister van binnenlandsche zaken, tot wiens departement de openbare werken behooren, gezegd is ter verdediging van de voorgedragene som van 1,500,000 gulden voor rivier- en zeewerken voor het jaar 1827. De redenaar merkt, onder anderen, aan, dat de heer Barthelémy, met opzigt tot de kosten van het uitdiepen van het Y, de galdens voor franken schijnt te hebben genomen, daar hij zich in zijne rekening voor ruim de helft vergist. Hij toont wijders de groote ongeligheden aan, welke er uit de afdamming van het Y zouden ontstaan, daar het zoude kunnen gebeuren, dat men somtijds in vijf dagen de sluizen niet zoude kunnen openen. Hoe vele lieden, die de Zuyderzee bevaaren, zouden daardoor dan niet lijden! Voor het overige zegt de redenaar, zijn de meeste aanmerkingen van den heer Barthelémy onjuist en reeds sedert meer dan anderhalve eeuw wederlegt.

De heer Hooft zegt dat hij zich van de Fransche taal zal bedienen om te antwoorden aan eenige redenaars, opdat hij des te beter verstaan worde. Hij gelooft dat de heer Sijpkens zich grootelijks vergist in de uitlegging, welke hij van art. 121 der grondwet gegeven heeft, daar dit artikel, hetwelk de inwilgiging der Staten-Generaal vordert op de begroeting van 's Rijks uitgaven, niet inhoudt, dat men, op goed vertrouwen alleen, eene door den Koning voorgestelde wet zoude moeten aannemen; de redenaar is, integendeel, van gevoelen, dat het gouvernement bij een ontwerp van wet alle zoodanige ophelderende stukken moet voegen, als geschikt zijn om overtuiging te weeg te brengen, ten einde de Staten-Generaal de vereischte inwilgiging zouden kunnen doen. Het was dan ook om die reden, dat hij verlangd had, dat de discussie werd uitgesteld, tot dat men het door den minister van financiën aangeboden stuk in de afdeelingen nauwkeurig onderzocht zoude hebben.

Wat de aanmerkingen van den heer Dokter Cartius betreft, die verklaard heeft thans volkomen overtuigd te zijn van de noodzakelijkheid der uitgaven voor de zee- en rivierwerken, terwijl hij zich, in zijne eerste rede, daar tegen had uitgelaten, hierover verwondert zich de redenaar te hooren zeggen die overtuiging voor zich niet te hebben bekomen door de ophelderende stukken van de ophelderende memorie van den minister, bij den aanvang der discussie. Dit juist daarenboven bekeert twijfelachtige punten welke aan groote tegenspraak onderhevig zijn. Zoo kan men niet wel, zonder stellig bewijs, aannemen dat de provincien Holland en Utrecht bijdragen voor de kosten der rivier- en zeewerken zouden hebben aangeboden, daar men, in den staat, waarin zich die provincien bevinden, geenszins zoo veel vrees voor het water heeft, als men wel zoude willen doen gelooven.

Men kan echter niet in twijfel trekken, dat die provincien gelden tot dat einde hebben toegestaan, maar men heeft die dan gewis gevraagd, en daar is een groot onderscheid tusschen zoodanige aanvraag toe te staan en een vrijwillig aanbod.

De redenaar antwoordt vervolgens aan den heer Barthelémy, die scheen te gelooven, dat de tegenkanting van de stad Amsterdam, ten aanzien van de afdamming van het Y, wel daaraan kon worden toegeschreven, dat er alsdan minder gelegenheid zoude zijn om te sluiken. De heer Hooft kan niet hegripen, hoe men toch zulk eene beweegreden aan de stad Amsterdam kon vooronderstellen. Nimmer, zegt hij, heb ik in deze vergadering als een inwoner dier hoofdstad gesproken, en nimmer zal ik dit doen, maar wanneer men haar zulke onedele gevoelens durft aantijgen, dan vordert mijne eer die tegen te spreken. De uitdrukking van den heer Barthelémy is des te onvoegzamer daar de gedeputeerden, die voorzeide stad bewonen, zich steeds tegen de hooge inkomende regten hebben verklaard, hetgeen zij, voorzeker, niet gedaan zouden hebben, indien zij den sluikhandel, die alleen van hooge regten leeft, hadden willen begunstigen.

De heer Hinloopen zegt, in weinig woorden, dat het budget hem aannemelijk voorkomt en dat hij geene zwaarigheid maakt er zijne goedkeurende stem aan te hechten.

De heer Beelaerts van Blokland zegt, dat men hem niet wel begrepen heeft, hij legt zijn gevoelen nader uit en zal, uit hoofde van het vertrouwen dat hij in het gouvernement stelt, de wet aannemen; het gouvernement toch zou geene gelden voor zee- en rivierwerken vragen, indien het niet van derzelver nuttigheid en noodzakelijkheid volkomen overtuigd was.

De heer Boddaert, van Zeeland, verklaart zich voor de wet. Hij was, zegt hij, in de vergadering gekomen met het voornemen van er tegen te stemmen, maar de inlichtingen van den minister van financiën hebben hem tot andere gedachten gebragt. Hij heeft daaruit gezien dat men zich slechts voor een jaar verbond, en het is hem voorgekomen dat het gouvernement zulk eene aanzienlijke som niet zoude vragen voor openbare werken, indien derzelver nuttigheid niet door deskundigen klaar en duidelijk was bewezen.

ARNHEM, den 2. Januarij.
Het water is hoog in den Rijn aan de Paal:
Den 1. Jan. o El 9 Palm 5 Duim; gewassen o D. gevallen 10 D
Den 2. dito. o El 9 Palm o Duim; gewassen 5 D. gevallen o D

ARNHEM, den 28. December 1826.
Meden beviel zeer voorspoedig van eenen Zoon, de Hoog Wel Geboren Vrouwe C. R. C. FLAMMENT, Echtgenoot van den Hoog Wel Geboren Heer en Mr. J. N. W. A. BARON VAN HUGENPOTH TOT AERDT, Advokaat en Notaris, wonende te Arnhem.

Met Gods bijstand, verloofde heden van een Dochter, G. P. J. G. A. L. L. H. J. Z. Y., geliefde Huisvrouw van WAGENINGEN, L. W. VAN DE SIEPKAMP, den 31. December 1826.

Heden avond, circa tien uren, overleed alhier, aan eene ziekte van slechts weinige dagen, de Wel-Edel. Heer G. E. R. H. I. T. J. O. O. R. M. A. N. VAN WYK, Weduwnaar van Jufvrouw C. H. R. I. S. T. I. N. A. S. C. H. E. R. P. E. R. K. A. M. P., oud Lid van den Raad en Ontvanger dezer Stad, in den onderdom van ruim vier en vijftig jaren.
W. MERKES, Executeur Testamentair.
WAGENINGEN, den 24. December 1826.

DE GOUVERNEUR DER PROVINCIE GELDERLAND,
Noodigt hij deze, alle JONGELINGEN, niet beneden 17 jaren oud, bewijzen kunnende produceeren van een ordentlijk en onbesproken gedrag, gezond en sterk van lichaamsgestel, vlug ter been en goed van gezigt; wijders bekend met de Nederlandsche taal, eene goede hand schrijvende, mitsgaders niet onervaren zijnde in de rekenkunde, en welke genegen mogten zijn, om bij de Landmeting voor het Kadaster in gemelde Provincie te worden geëmployeerd, om zich hoe eerder des te beter te willen laten kennen bij den Gouverneur van het Kadaster te Arnhem, ten einde door dezen ta worden geëxamineerd, en de noodige vereischten bezittende, alsdan vervolgens in bovengemelde betrekking bij het Kadaster, op de conveinfabelste wijze, in het werk te worden gesteld.

De Gouverneur voornoemd, VAN HEECKEREN VAN KELL.
+ § + Iemand genegen zijnde tot den aankoop van het LAND- § § GOED OMMERSHOEF, aleraangenaamst § § gelegen bij het Dorp Velp, aan den Groeten Weg van Arnhem op Zutphen, voorzien van een moderne HEEBAREN HUIZING, STALLING, KOETSHUIS, TUINMANS WONING en afzonderlijke BOERDERY met MOESTUINEN, BROEYERY, BOOMGAARD en daartoe behoorende BOUW en WEIDELANDEN, te zamen ongeveer 22 Burders groot, waarvan de aankoop, hetzij te zamen in eene Massa, hetzij zonder Bouw en Weideland, uit de hand wordt aangeboden; adressere zich met gefrankeerde Brieven aan den Notaris Mr. G. VAN ECK, te Arnhem.

ANTWERPSCHE BRANDWAARBORG-MAATSCHAPPY SECURITAS.
De Ondergeteekende Agent in voornoemde Maatschappij alhier ter Stede, heeft de eer bij deze aan het Publiek bekend te maken, dat ten zijnen Kantore bij voortdurende tegen zeer matige Premien, kunnen gewaarborgd worden, alle GEBOUWEN, MEUBILAIERE GOEDEREN en KOOPMANSCHAPPEN.
De Premie voor een gewoon Gebouw, of de in hetzelfde aanwezig zijnde Meubilaire of andere Goederen, bedraagt slechts een Gulden per duizend des jaars, of tachtig Cents, wanneer de Assurantie voor vijf jaren genomen wordt. — Voor zeven jaren wordt de premie van jaar tot jaar betaald, en voor het laatste of zevende jaar, betaalt de Gewaarborgde niets en heeft evenwel zijne Eigendommen voor brand verzekerd.
Deze Maatschappij is bij Zijner Majesteits besluit van den 29. Maart 1819 goedgekeurd en bezit een Kapitaal Fonds van drie millioen Nederlandsche Guildens.
Arnhem, den 1. Januarij 1827. C. W. BALCK.

§ § § Men presenteerd tegen Mei aanstaande UIT DE § § + HAND TE VERHUREN of te VER § § KOOP: Een sedert weinige jaren bijna nieuw opgebouwd HUIS, gelegen op een der beste standen binnen Nijmegen. Hetzelve bevat, behalven ZOLDER en KELEDER, vijf KAMERS, waarvan vier Behangen zijn, almede eene goede KEUKEN, alles ingerigt voor eene fatsoenlijke Burger Woning en tot het doen van nering zeer geschikt, wordende in hetzelve thans nog eene Winkel in Ellewaren voortgezet van meest Courante Goederen, welke bij het Huis kan worden overgenomen; inmiddels worden van nu aan die Goederen uitverkocht. — Nader onderzoek, met franko Brieven, onder Letter G., bij den Boekhandelaar J. F. THIEME, te Nijmegen.

§ § § Ouders of Voogden genegen zijnde, kunnen ZOON of § § PUPIL, mits boven de 16 jaren oud, eene goede § § hand schrijvende, de Nederduitsche en liefst ook de Fransche taal magtig, tegens betaling eener billijke som voor Huisvesting, Kost en Opleiding, op een Notarieel en Administratief Kantoor, in een der Steden van Gelderland te plaatsen; geheven zich met vruchtvrije Brieven, onder de Letters S. P., te adresseren aan den Uitgever dezer Courant.

+ + + Op Donderdag den 25. Januarij 1827, des voordemiddags § § + ten 9 uren, zal op de Hofstede Middendorp, onder § § Hoevelaken, aan den Straatweg, nabij Amersfoort, ten overstaan van den te Middendorp, § § M. E. T. T. E. N. B. R. E. N. G. K., wed. verkocht.
De A F B R A A K van eene complete TABAKSSCHUUR, bestaande in onderscheidene Perceelen B. A. L. K. E. N., lang ruim elf Ellen, dik 41 & 52 Duim Nederlandsche Maat, S T Y L E N, P L A T E N, P L A N K E N, S P A N N E N, R I G G E L S, L A T T E N, 15,000 P A N N E N, enz.

** Bij den Boek- en Plaatdrukker J. HENDRIKSEN, te Rotterdam, is van de Pers gekomen, MERKWAARDIGE WAARNEMINGEN van Behandelingen en Genezingen door het dierlijk Magnetismus en Somnambulismus, 3de stukje, waarmede het 1ste deel van dit zoo lezenswaardig, als voor velen hoogstbelangrijk Werk compleet is.

NB. NB. De A L M A N A K, tot Nut van 't Algemeen, is thans in den Boekwinkel van C. A. THIEME, te Arnhem, voor den prijs van dertig Centen, te bekomen.